

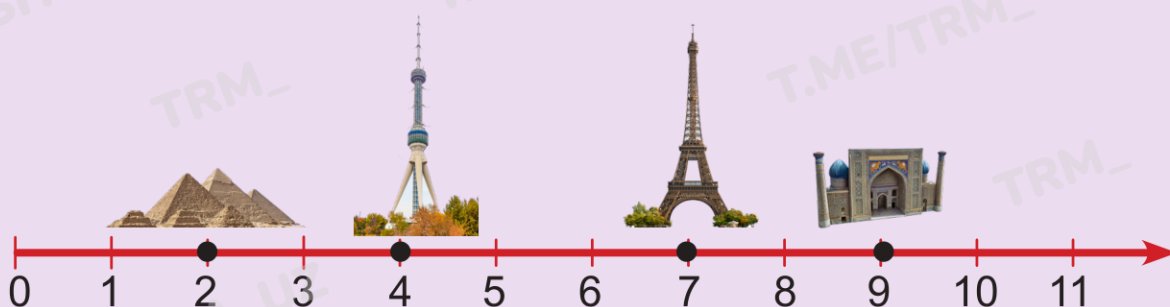
99. Koordinata nuri yordamida taqqoslash

Yondosh mavzu:
sayohatlar.

Nur, bo'linish,
masofa.

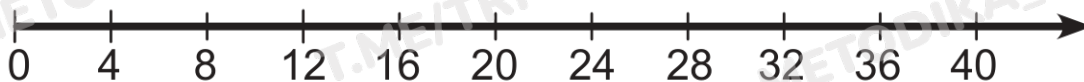

1. Tokchaga mashhur binolar va haykallarning maketlari terib qo'yilgan. Ularning koordinatalarini ayting.

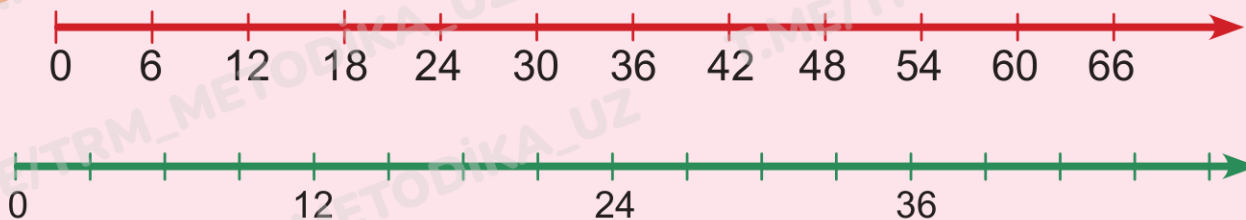

Qaysi maket 0 dan eng uzoqda joylashgan? Qaysi maketning koordinatasi eng katta?

Ko'pincha koordinata nurida hamma natural sonlar ham belgilanavermaydi. Ko'proq sonlarni joylashtirish maqsadida sonli nur quyidagicha tasvirlanishi ham mumkin.

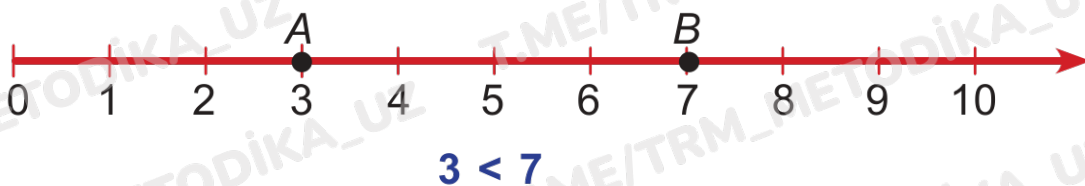

2. Har bir holatda bo'linish qiymati nimaga teng?

99. Koordinata nuri yordamida taqqoslash

Nuqtaning koordinatasi – bu nurning boshidan shu nuqtagacha bo'lgan masofa. Koordinatasi kichikroq nuqta sonli nurda koordinatasi kattaroq nuqtadan chaproqda yotadi.

3. Sonlarning koordinatalarini solishtirish orqali qaysi nuqta chaproqda yotishini aniqlang.

A(29) va B(78)

C(456) va D(219)

E(1094) va F(2001)

O(0) va K(11)

L(92) va N(29)

M(2933) va P(293)

4. Koordinata nurini yasab, unda quyidagi nuqtalarni belgilang.

A((1 728 – 28 · (96 – 45)) : 100),

B(400 – 320 : (56 – 48) – 349).

Qaysi nuqta chaproqda yotadi?

5. Aziza ota-onasi bilan o'zi yashaydigan viloyatni aylanib chiqdi. U bosib o'tgan yo'lini sayohatlar daftariga belgilab chiqdi.

a) Xaritadagi bir santimetr

amalda 20 km ga mos keladi. Aziza amalda necha metr masofani bosib o'tdi?

b) Bu xaritadagi 1 millimetr yo'l amalda qanday masofaga to'g'ri keladi?

d) Jami bosib o'tilgan yo'lning xaritadagi uzunligini toping.

e) Amalda bosib o'tilgan yo'lning uzunligini toping.

99. Koordinata nuri yordamida taqqoslash

6. Toshkentdan Termizga samolyotda 1 h 40 min da, avtomobilda esa 8 h 20 min da yetib borish mumkin. Termizga samolyotda mashinadagidan necha marta tez yetib borsa bo'ladi? Shu bilan qancha vaqtni tejash mumkin?

7. Toshkentdan Buxorogacha n km, Buxorodan Nukusgacha esa m km. Shunday savollar tuzingki, quyidagi ifodalar ularning javobi bo'lsin:

$$n + m$$

$$n - m$$

Agar $n = 557$ km, $m = 547$ km bo'lsa, bu qiymatlarni hisoblang.

8. Kataklarga pastdagi sonlarni shunday joylashtiringki, sehrli kvadratlar hosil bo'lsin.

7		
	8	4

6, 11, 5, 12, 10, 9

17		
	18	
	20	

16, 21, 22, 14, 15, 19

9. Nuqtalarning koordinatalarini hisoblang. Ular koordinata nurida qanday tartibda joylashishini aniqlang.

$$A((6\ 120 - 3\ 600) : 6 + 116 \cdot (201 - 192))$$

$$B(2\ 097 - 6 \cdot (306 + 5) + 1\ 991)$$

$$C(2\ 582 - (15 \cdot 3 + 20 \cdot 2) : 17)$$

10. Yo'lovchi poyezdida 11 o'rinli 2 ta vagon, 26 o'rinli 2 ta vagon va 36 o'rinli 4 ta vagon bor. Bu poyezdga jami necha kishi sig'adi?